

Ethnica libertatem affererent, tributa vixigalia impo-
nerent, Magistratus crearent, Senatum, a quo Regi-
men omne politicum administraretur, erigerent, eique
Patrium cum summo Imperio præfererent. Pontifici
autem & Clero nihil præter Decimas & Primitias &
culturum Ecclesiasticum reservarent. His seditionibus &
armorum ciuilium tumultibus sepenumero coacti sunt
Pontifices fuga evadere, Innocentius leto decubere,
& pre anima mortis mori: quali etiam mortis &
vulnere in capite a seditionis accepto ejus successor Lu-
cius secundus interierit, exinde sub Eugenio tertio eo us-
que invaluit Arnaldistitum furor, ut nobilium Roma-
norum & Cardinalium domos, a parte Pontificis stan-
tium, tota urbe sparsas, ad ulque fundamenta diruerint
& opes diripuerint, & quoquaque tenere potuerunt,
illarum dominos verberibus & insignibus contumeliis
afficerent, atque in custodias incluserint, multosque oc-
ciderint. Eugenius interim fuga consulens Viterbum
se recepit. Qua occasione Bernardus objurgatorium
script ad Romanos Ep. 242, nec non 243, ad Conra-
dum Regem, quem hortatur, ut rebellis Romanos vi-
ribus armorum, si secus reprimi nequeant, ad officium
redigat.

15. Conradus anno denum 1152, vita excelsit, deinde Eugenius Papa anno 1153, quo eodem anno Bernar-
dus ad superos migravit, cujus olim fuerat Eugenius
monachus & discipulus. Conradus vicina morte regni
Germanici successione testamento reliquit non filio
Friderico eo quod minoris esset aetatis, sed fratri sui
filio nomine pariter Friderico & cognomine Anobar-
bo, Suevorum Duci, quam dispositionem comitia Ger-
manica mox approbarunt. Hic in Italianum profectus pri-
mo congressus cum Hadriano quarto Pontifice prostratus
humi suis osculatus est pedes, sed solitus stratoris offi-
cium recusavit exhibere: postquam vero postridie id of-
ficium a praefectoribus communistratum est exhibiit, &
qui praesentes aderant Principes, exhibendum judicaverint,
alacriter ex functis est Fridericus, illumque præstato de-
tuendis Ecclesia Romanae Juribus sacramento, Hadria-
nus Imperialis corona redimivit anno 1155. Mox suspi-
cas & irrequietum Friderici ingeauit rixarum ansam
indecepit, quia cum Londoniensis Episcopus Roma-
na ex urbe in Angliam remanserit, per Friderici ditionem
iter haberet, captus a quibusdam impiis & spoliatus &
peccato habitus esset, adhucque in custodia detineretur.
Legatos ad Fridericum Hadrianus direxit cum litteris,
quibus ex exercibili facinore in personam sacram ab
impiis commissis conqueritus, & ejus vindicta a Fride-
rico neglecta, rogans meminisset, quam propenso animo
suprema Sedes illi plenitudinem potestatis contulisset,
nec collati beneficii penitentem, qui potius nova alia
quaunque licet beneficia, libertissime collataram.
Officio ita litterae adeo sinistre ab Imperatore ejus-
que corruptoribus circumstantibus aulicis accepta sunt,
ut iussi fuerint Legati postridie primo mane recta via
Romam citissime repeteret, atque prohibiti ad aliquem
Episcopum vel Abbatem divertere; nec moratus est Fride-
ricus, litteras circulares ad Principes, Respublicas, &
Episcopos omnes transmiserit, in quibus veram reti-
cens Legationis Pontificia causam, expulsum Hadriani
ad se Legationem cum litteris direxisse, ad arroganter
Augusto exprobrandum, non aliunde quam a Sum-
mo Pontifice accepisse, declarans se per ele-
ctionem Principium a solo Deo regnum & Imperium
tenere: seque mortis pericula quevis ante subire para-
tum, quam tanta confusio oppositum substatere.
Edicto præterea subditis vetuit Romanum peregrinari. Ha-
drianus proficisci Fridericum exitiosissimum schisma
aperte moliri, alii quam mitissime litteris illius ani-
mum effterat conatus est delinire, declarabimus se in
prætentibus vocem beneficij nullatenus pro feudo acce-
pisse, sed pro benevolo propensi animi benefacto, nec
dare coronam, pro conferre pleno iure, sed pro im-
pone capiti. Verumtamen Friderico multa injuria &
facere & postulare non cessante, rixa prior quam citissime
recrudiuit cum ipso Hadriano, quo paulo post ex hac
vita subacto anno 1159, eique suscepit Alexander ter-
tio, Fridericus Octavianum Pseudopontificem obtructum,
a duobus schismaticis Cardinalibus promotum, postquam
Alexander, eminentissimi viri meriti, fuerat reliquorum
omnium Cardinalium suffragius electus. Nomen por-
ro Victoris sibi Octavianus sumpsit. Quo apud Lu-
cam Tusciam civitatem mortuo, a schismatis substitutus
eidem fuit Guido Cremensis, quem Paschalem tertium
nominarunt anno 1164 sequenti anno Alexander, qui
in tutissimum refugium conceperat, Romanorum Le-
gatione invitatus, in suam se recepit Romanam Se-
dem.

16. At Fridericus anno 1167. in Italianum formidabi-
lem duxit exercitum, & Romanum arcta obdizione cinxit,
sed qui terrorem, incendia & vastitatem circumtulerat,

graflante in exercitu ejus pestilentia obdisionem solvit,
& majori suorum parte amissa, vix incolumis in Ger-
maniam evasit. Alxander pertinacem Ecclesiam persecu-
torem Fridericum anathematice percellit, omnibusque ejus
fautoris, illum regno & Imperio deponit, aliaque omni
dictione, & ejus pridem subditos omni juramento &
subjectionis fide solvit, imitatus praefectoris sui Gregori-
i VII. exemplum, qui Henricum, simili patrarent,
simili sententia in Concilio Romano damnaverat. Eodem
anno, qui erat Christi 1168. Mediolanenses ur-
bem suam, quam Fridericus ante paucos annos evert-
erat, magna diligentia instaurant & communiant: Ale-
xandria etiam nova civitas, sic a nomine Pontificis di-
cta, loco commodissimo a Cremonensibus, Infusribus
& Placentinis edificatur, ut sit aduersus Papinenses &
Marchionem Montisferrati fautores Friderici validissi-
mum in Longobardia propugnaculum. Ipse vero Fride-
ricus altera in Italianum tentata expeditione, acie cum
Mediolanensibus congressus, amissis armatorum viginti
quingue milibus, in fugam agit Papiam se recepit,
rebus suis desperatus, assumpto familiu habitu, cum
aliis quinque famulis noctu abscessit, & vix sospes
Alemanni repetit. Tot igitur fractus cladi bus &
populis omni ex parte rebellibus pacem expetere compulsi-
sus est: quo anno denum 1177. Venetiis, quo se
Alexander receperat, eo quoque accedente Friderico,
peracta est.

17. Orientis Imperium, mortuo Alexio Comneno,
filio ejus Joannes seu Calojoannes capessit, invita
& reniente matre Irene, qua in filiam Annam Ca-
esarissam propensor, hujus gratia generum Biennium omnibus
suis viribus & industria in Imperium provehere
contendebat. Erat Caesaris versatilis & elegantis inge-
nii semina, ut ejus historia, qua patris sui acta prole-
cuta est, sat probat, longe auctus supra temporis
illius barbariem, dignaque antiquiore & politiore Gra-
cia. Sed ejus erat inexplorabilis ambitio, eam tamen post
irritas & temerarias molitiones Joannes frater potesta-
te, honoribus & libertate cumulavit. Idem religione
& bellicis virtutibus ita præstis, ut neminem parem
Byzantium Imperium post seniorem Theodosium habe-
ret. Scythes enim & Hungaros insigibus victoris fu-
dit, & trans Istrum fugavit, Triballos debellavit. Deinde
traquicis in Orientem copias Persarmenos profiga-
vit acie, atque innumeris hostium urbibus & arcis expug-
navit, & Turcas in Asia graffantes victoriis suis re-
prescit. Gloriam vero bellorum facinorum non sibi,
sed divinis praestitis ascripsit, atque in regiam urbem
victor rediens triumphum religione insignem indixit,
alibus quadrigis effigiem Dei genitricis importavit curru
triumphali circumduxit, ipse pedes incandes, & crucem
manu gestans, templumque splendidissime oratum in-
gressus publicas Deo grates rependit. Princeps vere in-
juriarum & offenditorum obliuiosus, clemens & beneficis.
Hanc tamen suis moribus labes alperit, quatenus
vigente pace, nullaque provocatus injurya, Christiano
Principi Raimundo Antiochianis dolis & proditione fru-
stra conatus eripere, amplissime civitatis suburbia hosti-
liter dici a suis, & agros undique valari jussit. Sed
ejus ambitionem pœna mox comitata est. Nam dum in
venatione aproprio suo venaculo transfixum urgat, ma-
nus impetu ferre repulsa pharetram oblique suspensam &
venenatis sagittis referunt erexit, quarum contactu
fauci manu veneno latius serpente, paucis diebus &
vita cessit anno 1183. Imperium moriturus Manuela filio
juniori reliquit, posthabito majori natu Isaacio ut
mido.

18. Manuel vafer & subdolus Princeps Christianis re-
bus, que ad Latinos spectabant, infelix adeo fuit, ut
cum Saracenis in illorum conspiraret exitum. Hic est,
qui Conradi Germanorum, & Ludovici Francia Regum
florentissimos exercitus, ad sacrum bellum proficisci-
entes, omni perfidiam genere dispersidit. Filium reliquit
impuberem Alexium Imperii heredem, quem Andronicus
Manuelis Patriclus nondum absoluto Imperii triennio
perinde necavit. Sed biennio post omnibus omnianas
& quotidianas crudelitates invisus, dum Isaacio Angelo
molitur necem, populari exorto tumultu comprehensus,
oculo effuso alteraque amputata manu, camelio impos-
itus, perque urbem a furente plebe traductus, multisque
modis excruciatus, Dei tamen misericordiam assidue re-
clamans, est interemptus; in hoc desit Comnenorum
progenies anno 1185.

19. Ejusdem factio populi Isaacius Angelus delatum
sibi Augusti nomen accepit, Fridericum Anobarbum per
Thraciam & Asiam in Palæstinam properantem conatus
intercipere, magno suo damno illius in se armis
concavit. Denique ab Alexio Angelo fratre cum oculis
eruptis illi est Imperium anno 1195. Isaaci Ange-
li filius & ipse Alexii nomen habens, elusus custodibus,
carceri, quo eum patrius incluserat, ac patria pro-
fugus,

fugus, acceptis ab Occidentis Imperatore Philippo ad
Francos & Venetos commendatibus litteris, ut ipsorum
opera in regnum una cum patre restituere, (habet
quippe Philippus in matrimonio Isaci filiam Irenem)
Baldwinum Flandriæ, Ludovicum Blefensium, Stephano-
num Pertensium, Henricum Fanipaulini Comites,
Henricum Dandulam Venorum Principem, & Bonifaciu-
m Montisferrati Marchionem, qui omnes ad sacra
in Saracenos militiam nomina professi fuerant,
ad societatem impulsi belli aduersus Alexium invasorem,
qui Comneni nomen assumpserat. Federatorum Clafis
in conspectu Byzantii proœcta est, factaque copiarum
aliquot extensione terra marique amplissima civitas a
paucis obdidetur, expugnatur, diripitur, incenditur, ty-
ranus dilapsus Delbetus profugus anno 1203. Sequenti
anno Alexius Dueus, dictus a Graecis Murzulus, ad-
versus Isaci & filium Alexium regnantes rebellat,
Isaciōque animam agentem Alexium Angelum arte elu-
dit, & captum laqueo interimit anno 1204. quo eodem
communi Principum federatorum confilio Balduno
Flandrensis delatum est Constantinopolis Imperium. Su-
predicta historie fusi perhibentur a Niceta Choniate
Graeco.

20. In Gallia regno Ludovicus dictus junior, euidem
nominis septimus, Alienoram, Willelmi, qui postmo-
dum in album Sanctorum ascriptus est, Aquitanie Du-
cis & Picavorum Comitis unicum filium, cum totali
amplissimorum provinciarum successione accepérat uxori-
am, quamque in Orientem secum adduxerat: Pertusus
tamen ejus vita lascivioris, regresus a sacra expeditio-
ne, postquam in Concilio Baugenciaci explorator fuit
inter Ludovicum & Alienoram cognitionis impedimentum,
ut scribit Sugerius, Rex cum illa divortium fecit,
& Mariam Alphonse VII. Hispania Regis filiam conju-
gum duxit. Hoc divortio admodum debilitatum est Fran-
cia regnum, & Anglis amulis ac perpetuis hostibus ultra
modum succrevit fatalis Gallico regno potentia, qui
cum iam Normannia Ducatum & Andegavensium Co-
mitatum possiderent intra Galliam, Aquitanie Picavorum
provinciis ditati sunt per nuptias, quas Alienora
rejecta anno insequenti cum Henrico Normannia Du-
ce & Picavensium Comite ejusque nominis secundo
Anglorum Rego contraxit. Unde atrox ingruit de Aqui-
tanis possessione bellum inter ambos Reges. Hic Hen-
ricus ille est, qui gravissimas aduersus Thomam Can-
tuariensem Episcopum jura & immunitates Ecclesie con-
stanter tuenter excitavit turbas, exilia, proscriptiones,
& cujus mortem a sicariis in Ecclesia illata anno 1171.
publica luit pœnitentia.

21. Anno 1118. infinitus est Templariorum militum
Ordo, quorum erat habitatio prima juxta Porticum Je-
rosolymitanum Templi, unde sortiti sunt nomen; eorum
autem erat officium in Palæstinam peregrinantes deducere,
atque a Saracenorum injuris tueri. Ordo vero Hos-
pitaliorum Sancti Joannis Jam inde ab anno 1104. au-
tore Joanne Gerardo Provinciali ex oppido Maricensi
ortum duxit. Horum munus versabatur in suscipiendo
peregrinus, Sepulcrum Christi audeantibus, quibus nec-
essaria queque ad victimum suppeditabant, qui Ordo Iatius
propagatus ad susceptionem peregrinorum adjunxit sub
Prefecto ac Magistro generali Raymundo a Podio, No-
bili Gallo, munia militaria, ad reprehendam infidelium
viam. Hi primas apud Jerofolymam fides Ordinis sui con-
stituerunt, sed illa urbe a Saracenis expugnata Ptolemai-
dem, munitissimum Palæstinæ portum, diuturno tempore
magna virtute aduersus Saracenos propugnarunt. Atta-
men prevalentibus infidelium armis, & deficientibus
Christianorum auxiliis, inde Rhodus commigrarunt, in
qua innumeris virtutum & fortitudinis specimina edide-
runt, sed Turcarum viribus inde quoque abscedere coa-
cti, Melitam translati, eo veluti propagnaculo imme-
nus hostium Christi potentiam coerent. Sub Innocen-
tio tertio Pontifice Teutonicorum militum Ordo Cruce-
nigra super alba vete insigni florere cepit, ad quem non
admittuntur alii, quam nobiles Germani, quibus
se postmodum Livonienses milites adjunxerunt.

22. Diversi præterea Conobitarum Ordines hoc seculu-
m illustrarunt, inter quos celebrantur Præmonstratenses,
Canonicī regularē strictriorē observantē, quos pri-
mū in Diocesi Laudunensi fundavit Norbertus, postmodum
Archiepiscopus Magdeburgensis. Cisterciensium
Ordo pridem a facculo precedenti sua habuit exordia
ex anno 1098. auctore Roberto Molisensi Abate; sed
eundem antea obscurum mirifice propagavit & deco-
ravit præfanti facculo Bernardus Abbas Clarevallen-
sis. Fontis Ebraldi utriusque sexus institutum, in quo viri
Religiosi sub feminæ Abbatissæ cura reguntur, hoc fac-
culo prodit in honore Virginis Deipara, cui Christus
e cruce Joannem ut matrem filium commendavit, Ordini
auctoris fuit Robertus de Arbruffellis, Theologus Par-
isiensis.

Cabassus, Notitia Ecclesiastica.